

श्रीमती नानकीबाई वाधवाणी कला महाविद्यालय, यवतमाळ.

विषय :— सामाजिक मानवशास्त्र

Sociology (DSC-1I)

वर्ग :— बी.ए.भाग ३ (Sem VI)

प्रश्नसंच

- प्र. १ देवक म्हणजे काय देवकाच्या उत्पत्तीचे सिंध्यात सविस्तर लिहा
- प्र. २ युवागृहाचा अर्थ स्पष्ट करून युवागृहाची कार्ये सविस्तर लिहा
- प्र. ३ विवाहाचा अर्थ स्पष्ट करून विवाहाची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा
- प्र. ४ आदिवासी समाजातील जोडीदार निवडीच्या पध्दती सविस्तर लिहा
- प्र. ५ आदिवासी समस्यांची कारणे लिहा
- प्र. ६ आदिवासी शोषणाचे प्रकार लिहा
- प्र. ७ आदिवासींच्या निरक्षरतेची समस्या लिहा
- प्र. ८ आदिवासीमधील कर्जबाजारीपणाची समस्या
- प्र. ९ आदिवासीमधील दुराव्याची समस्याची कारणे
- प्र. १० आदिवासीमधील जमीन विलगीकरणाच्या समस्या
- प्र. ११ आदिवासीमधील कर्जबाजारीपणाची कारणे लिहा
- प्र. १२ आदिवासीमधील दारीद्र्याची समस्या लिहा
- प्र. १३ पृथकता यावर लिहा
- प्र. १४ आदिवासींच्या शैक्षणिक विकासाकरीता शासकीय धोरण
- प्र. १५ एकता यावर लिहा
- प्र. १६ जमीनीच्या अधिकाराबाबत शासनाचे धोरण
- प्र. १७ आदिवासींच्या आरोग्याबाबत विकास धोरण
- प्र. १८ सात्मीकरण यावर लिहा
- प्र. १९ आदिवासी विकासातील अडथळे किंवा समस्या
- प्र. २० नेहरूचे आदिवासी पंचशील

- प्र. २१ सेवा विवाह
- प्र.२२ क्रय विवाह
- प्र.२३ सहपलायन विवाह
- प्र.२४ राक्षसी विवाह
- प्र.२५ एकविवाह
- प्र.२६ बहुविवाह अर्थ
- प्र.२७ बहुपतीत्व विवाह पध्दती
- प्र.२८ युवागृह अर्थ स्पष्ट करा
- प्र.२९ हठागमन विवाह
- प्र.३० परीविक्षा विवाह
- प्र.३१ कुटुंब व्याख्या सांगा
- प्र.३२ कुटुंबाचे प्रकार स्पष्ट करा
- प्र.३३ कुटुंबाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- प्र.३४ कुटुंबाच्या उत्पत्तीचे सिंध्दात स्पष्ट करा
- प्र.३५ विवाह उत्पत्तीचे सिंध्दांत स्पष्ट करा
- प्र.३६ युवागृहाच्या उत्पत्तीचे सिंध्दात स्पष्ट करा
- प्र.३७ कुल अर्थ स्पष्ट करा
- प्र.३८ कुलाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- प्र.३९ कुलाचे प्रकार सांगा
- प्र.४० टोटमवादाचे सामाजिक महत्व
- प्र.४१ युवागृहाचे मनोरंजनात्मक कार्ये
- प्र.४२ युवागृहाचे स्वरूप
- प्र.४३ युवागृहाची उत्पत्ती

प्र.४४ युवागृहाचे शैक्षणिक कार्ये

प्र.४५ आधुनिक काळातील युवागृहाचे स्वरूप

प्र.४६ टोटमाचे प्रकार

प्र.४७ नामवादी सिंध्यात

प्र-४८ खालील विधाने पुर्ण करा.

1. खालीलपैकी कोणत्या मानवशास्त्रज्ञाने एक विवाहाला आदर्श विवाह प्रकार संबोधले आहे
अ वेस्टरमार्क ब पिडींग्टन क मॅक आयव्हर ड मॅलिनोस्की
2. खालीलपैकी कोणी प्राचीन काळापासूनच एक विवाहाचे सर्वत्र प्रचलन असल्याचे मत मांडले आहे
अ मॉर्गन ब वेस्टरमार्क क हर्बर्ट स्पेन्सर ड यापैकी नाही
3. लैंगिक स्वैराचाराची अवस्था कोणत्या सिद्धांतात मान्य केली आहे
अ बॅचोफेनचा सिद्धांत ब विकासवादाचा सिद्धांत क वेस्टरमार्कचा सिद्धांत ड यापैकी नाही
4. खालीलपैकी कोणत्या मानसशास्त्रज्ञांच्या मते एक विवाह प्रकारात पती आणि पत्नी यांच्या आयुष्यातील विवाह पहिला व शेवटचा विवाह असला पाहिजे
अ वेस्टरमार्क ब हर्बर्ट स्पेन्सर क पिडींग्टन ड वुकेनोविक
5. खालीलपैकी कोणते बहुविवाहाचे उपप्रकार आहेत
अ समूह विवाह ब बहुपतीत्व क बहुपत्नीत्व ड वरील सर्व
6. विवाहातील पती-पत्नीच्या संख्येवरून विवाहचे मुख्य प्रकार कोणते
अ एक विवाह ब बहु विवाह क वरील दोन्ही ड यापैकी नाही
7. खालीलपैकी कोणत्या मानवशास्त्रज्ञाने केलेल्या एका सर्वेक्षणानुसार 78 टक्के आदिवासी जमातीमध्ये बहुविवाहपद्धती आढळून येते
अ हर्बर्ट स्पेन्सर ब वुकेनोविक क मरडॉक ड यापैकी नाही
8. खालीलपैकी कोणत्या जमातीत भ्रातृबहुपती त्वाची प्रथा आढळून येते
अ इरावन ब तोडा क कोटा ड वरील सर्व
9. खालीलपैकी प्राचीन काळी मानवास लैंगिक संबन्धाबाबत पूर्ण स्वातंत्र्य होते असे कोणत्या सिद्धांतात सांगितले आहे
अ लैंगिक स्वैराचार सिद्धांत ब उत्क्रांतीवादी सिद्धांत क एक विवाही सिद्धांत ड यापैकी नाही
10. केरळ मधील कोणत्या जमातीत कुल पद्धती अस्तित्वात नाही
अ मॅकेंझी ब कादर क हॉटेनटॉट ड चेंचू

11. अमेरिकेतील क्रो जमातीत एकूण किती कुले आहेत
अ 13 ब 12 क 11 ड 15
12. खालीलपैकी कोणत्या जमातीची कुलार्थे पितृवांशिक आहेत
अ मीवाँक ब चोक्टॉव क अशांती ड अरुंटा
13. खालीलपैकी कोणत्या जमातीची कुलार्थे मातृवंशीक आहेत
अ चोक्टॉव ब अरुंटा क अशांती ड मीवाँक
14. एक पक्षीय आस संबंधावर आधारलेल्या समूह म्हणजे कुल ही व्याख्या कोणाची आहे
अ रॉबर्ट लोवी ब डॉ मुजुमदार आणि मदन क एन के बोस ड यापैकी नाही
15. खालीलपैकी कोणती आदिवासी कुटुंबाची वैशिष्ट्ये आहेत
अ आदिवासी स्त्री-पुरुषांमधील श्रमविभाजन ब अविवाहितांचे वियोजन
क स्त्री-पुरुषांची विलगीकरण ड वरील सर्व
16. खालीलपैकी कुलाची वैशिष्ट्ये कोणती
अ अनेक कुटुंब आणि वंश ब एक पक्षी तत्व क मूळ पूर्वजाविषयीचा विश्वास ड वरील सर्व
17. खालीलपैकी कोणी 1791 मध्ये टोटम या शब्दाचा उपयोग केला *
अ मॅकलिनन ब जे. लॉग क फ्रेझर ड सिगमंड फ्राईड
18. जॉन फ्रेझर यांनी Totemism हा ग्रंथ केव्हा लिहिला *
अ 1869 ब 1887 क 1920 ड 1870
19. नामवादि सिद्धांत सर्वप्रथम कोणी मांडला
अ मेजर पॉवेल ब जॉन फ्रेझर क मॅकलिनन ड डॉ. मुजुमदार व मदन
20. खालीलपैकी कोणाच्या मते सुरुवातीला आदिवासी समाजातील लोक पशूंच्या नावावरूनच आपल्या मुलांचे नाव ठेवत होते
अ हर्बर्ट स्पेन्सर ब रिस्ले क हॉपकिन्स ड कॅप्टन रॅटरे
21. जेम्स फ्रेझर यांनी कोणत्या ग्रंथात आत्मावादी सिद्धांत मांडला *
अ Totemism and Exogamy ब Totemism
क Secret of the Totem ड The Oraons of chota Nagpur
22. कोणत्या जमातीमध्ये बहुसंख्यांक टोटम आढळतात *

अ गोंड ब अरुणता क कोलाम ड बगण्डा

23. खालीलपैकी कोणाच्या मते टोटम हे सामुदायिक जीवनाचे प्रतीक आहे *
अ डॉ. ईल्वीन ब ईमार्शल दुर्खीम क डॉ. रॉय ड डॉ. मुजुमदार
24. म्हैस हे टोटम खालीलपैकी कोणत्या जमातीचे आहे *
अ तोडा ब अशांती क कोलाम ड गोंड
25. खालीलपैकी दारिद्र्याचे निकष कोणते
अ दैनिक आहारातील उष्मांक ब मूलभूत गरजांची पूर्तता
क व्यक्तीचे मासिक उत्पन्न ड वरील सर्व
26. खालीलपैकी कोणती व्यक्ती दारिद्र्यरेषेखाली जीवन जगणारी आहे असे मानले जाते
अ व्यक्तीचे प्रतिमहा उत्पन्न 460 पेक्षा कमी ब व्यक्तीचे प्रतिमहा उत्पन्न 480 पेक्षा कमी
क व्यक्तीचे प्रतिमहा उत्पन्न 490 पेक्षा कमी ड व्यक्तीचे प्रतिमहा उत्पन्न 450 पेक्षा कमी
27. भारतातील दारिद्र्याचे संदर्भात खालीलपैकी कोणी विशेष अध्ययन केले
अ डॉ. व्ही एम दांडेकर ब डॉ. मुजुमदार व मदन क डॉ. इरावती कर्वे ड यापैकी नाही
28. आदिवासी समाजातील दारिद्र्याची कारणे कोणती
अ निरक्षरता ब अंधश्रद्धा व अंधविश्वास क सामाजिक रूढी परंपरांचा प्रभाव ड वरील सर्व
29. कोणत्या समाजात निरक्षरतेचे प्रमाण इतर लोकांपेक्षा अधिक आहे
अ आदिवासी समाज ब ग्रामीण समाज क नागरी समाज ड यापैकी नाही
30. 1961 मध्ये आदिवासी लोकांमध्ये साक्षरतेचे प्रमाण किती होते
अ 7.55 टक्के ब 8.57 टक्के क 7.53 टक्के ड 8.53 टक्के
31. दुर्गम भागात शिक्षणाचा अभाव शैक्षणिक वातावरणाचा अभाव शिक्षणाविषयी उदासीनता ही निरक्षरतेची कारणे प्रामुख्याने कोणत्या समाजाची आहे
अ आदिवासी समाज ब ग्रामीण समाज क शहरी समाज ड यापैकी नाही
32. आदिवासींची कर्जबाजारीपणा पासून सुटका व्हावी म्हणून महाराष्ट्र राज्य शासनाने महाराष्ट्र आदिवासी उधार दाता अवस्था अधिनियम केव्हा पास केला
अ 1976 ब 1978 क 1977 ड 1988
33. खालीलपैकी आदिवासी विकासाचे दृष्टिकोन कोणते आहे
अ. पृथक्ता ब सात्मीकरण क एकता ड वरील सर्व
34. आदिवासींना सभ्य समाजापासून पृथक् ठेवले पाहिजे असे विचार कोणी व्यक्त केले

अ गोल्डनवायझर ब डॉ. घुर्ये क डॉ. वेरिअर इल्विन ड हॉबेल

35. सुरक्षितता ही केवळ ऐकते मध्ये आहे पृथकतेत नाही असे कोणी म्हटले

अ हॉबेल ब डॉ. घुर्ये क ठक्कर बाप्पा ड डॉ रिव्हर्स

36. आदिवासींच्या मुली करिता वसतिगृह सुरू करण्याचा उपक्रम कोणत्या पंचवार्षिक योजनेपासून सुरू करण्यात आला

अ दुसऱ्या ब पाचव्या क तिसऱ्या ड यापैकी नाही

37. आदिवासींना सभ्य समाजापासून पृथक ठेवले पाहिजे असे विचार कोणत्या ग्रंथात मांडले आहेत

अ National Park ब Assimilation क Loss of Nere ड The Oraons of Chota Nagpur

38. खालीलपैकी कोणत्या अनुच्छेदानुसार आसाम व्यतिरिक्त बिहार मध्य प्रदेश आणि ओरिसा येथे आदिवासी मंत्रालय स्थापन करण्याची तरतूद आहे

अ अनुच्छेद 330 ब अनुच्छेद 343 (1) क अनुच्छेद 244 (2) ड अनुच्छेद 164 (6)

39. सात्मीकरणाच्या विचाराचा पुरस्कार कोणी केला

अ डॉ रिव्हर्स ब हॉबेल क डॉ. घुर्ये ड यापैकी नाही

40. एकत्रीकरणाचा मार्ग कोणी सुचविला आहे

अ डॉ. घुर्ये ब डॉ हट्टन

क हॉबेल ड डॉ रिव्हर्स

४१. खालीलपैकी प्राचीन काळी मानवास लैंगिक संबंधाबाबत पूर्ण स्वातंत्र्य होते. असे कोणत्या सिंध्दातात सांगितले आहे.

अ. लैंगिक स्वैराचार सिंध्दात ब. उत्क्रांतीवादी सिंध्दात क. एकविवाही सिंध्दात ड. यापैकी नाही

४२. कुल ————— तर कुटुंब —————समूह असते

अ. अस्थिर, स्थिर ब. स्थिर, अस्थिर क. स्थिर, स्थिर ड. यापैकी नाही

४३. खालीलपैकी कोणत्या जमातीत कुल अस्तित्वात नाही

अ. हॉटेनहॉट ब. चुकची क. मॅकेंझी ड. वरील सर्व

४४. केरळमधील या जमातीत कुलपध्दती अस्तित्वात नाही

अ. मॅकेंझी ब. कादर क. हॉटेनहॉट ड. यापैकी नाही

४५. कुल किती पक्षीय असते.

अ. दोन ब. एक क. तीन ड. यापैकी नाही

४६. कुटुंब किती पक्षीय असते.

अ. दोन ब. एक क. तीन ड. यापैकी नाही

४७. अमेरिकेतील को जमातीत एकूण किती कुले आहेत

अ. १३ ब. बारा क. अकरा ड. यापैकी नाही

४८. खालीलपैकी कोणत्या जमातीची कुलार्थे पितृवांशिक आहेत.

अ. मिवाँक ब. चोक्टॉव क. अशांती ड. अरूण्टा

४९. खालीलपैकी कोणत्या जमातीची कुलार्थे मातृवांशिक आहेत.

अ. मिवाँक ब. चोक्टॉव क. अशांती ड. अरूण्टा

५०. कुलाचा पूर्वज हा कोण असू शकतो असा त्या कुलातील सदस्यांचा विश्वास असतो.

अ. मानव ब. मानवसदृश्य प्राणी क. वनस्पती ड. वरील सर्व

५१. एकपक्षीय आप्तसंबंधावर आधारलेला समूह म्हणजे कुल ही व्याख्या कोणाची आहे

अ. रॉबर्ट लोवी ब. डॉ. मुजुमदार आणि मदन क. एन.के. बोस ड. यापैकी नाही

५२. खालीलपैकी कुलाची वैशिष्ट्ये कोणती

अ. अनेक कुटुंब आणि वंश ब. एकपक्षीय तत्व क. मूळ पुर्वजाविषयीचा विश्वास ड. वरील सर्व

५३. कुलाचे सदस्यत्व हे ——— असते

अ. जन्माधिष्ठीत ब. स्वेच्छेने क. वाटेल तेव्हा सदस्यत्व ड. यापैकी नाही

५४. खालीलपैकी कोणती आदिवासी कुटुंबाची वैशिष्ट्ये आहेत.

अ. आदिवासी स्त्री पुरुषांमधील श्रमविभाजन ब. अविवाहीतांचे वियोजन क. स्त्री पुरुषांचे विलगीकरण ड. वरील सर्व

५५. खालीलपैकी कोणत्या कुलात पुरुषपुर्वज, त्याची अपत्य, नातवंडे, खापर नातवंडे इ. समावेश होतो

अ. पितृवांशिक कुल ब. मातृवांशिक कुल क. समूहवांशिक कुल ड. यापैकी नाही

५६. खालीलपैकी कोणाच्या मते कुल संघटनात अनेक कुटुंबाचा समावेश होतो.

अ. एन.के. बोस ब. डॉ. रिचर्स क. गिलीन आणि गिलीन ड. यापैकी नाही